

24 juni 2016

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
hierna te noemen: klaagster,
juridisch adviseur: mevrouw mr. drs. M. Jeltjes,

tegen:

wijlen [naam],
geboren op [datum] en overleden [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Orde der Minderbroeders Franciscanen.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 5 oktober 2015.

Op 7 oktober 2015 is bij de griffie van [naam], gedelegeerde van de provinciaal namens de orde een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen.

Op 24 mei 2016 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden. Tijdens deze zitting was de voorzitter wegens ziekte afwezig. Met instemming van alle partijen heeft de hoorzitting toch plaatsgevonden. De voorzitter heeft nadien kennisgenomen van de aantekeningen van de zitting en is volledig betrokken geweest bij de adviesvorming door de Klachtencommissie.

Klaagster is gehoord via Skype. Zij heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur, mevrouw mr. drs. M. Jeltjes.

Namens de orde is verschenen [gedelegeerde].

Na de behandeling van de klacht ter zitting is de juridisch adviseur van klaagster in de gelegenheid gesteld aanvullend steunbewijs aan te leveren.

Op 13 juni 2016 is door de griffie een emailbericht ontvangen van de juridisch adviseur van klaagster, waarin zij mededeelt, dat het niet is gelukt om extra informatie te krijgen bij de instanties waar klaagster langere tijd in behandeling is geweest.

Ter zitting van de Klachtencommissie van 24 mei 2016 heeft [gedelegeerde] aangegeven geen behoefte te hebben om te reageren op het eventueel aan te leveren aanvullend steunbewijs.

2. De klacht

- 2.1. Het misbruik heeft in 1949 of 1950 plaatsgevonden. Aangeklaagde was vanaf 1949 pastoor van de parochie van de [parochie] in [plaats]. Klaagster kwam als meisje van rond acht jaar oud bij aangeklaagde terecht ter voorbereiding van de heilige communie, die op 24 april 1950 plaatsvond. Zij kwam een hele grote kamer binnen en daar zat aangeklaagde in een enorme fauteuil. Klaagster durfde hem bijna niet aan te kijken en vond hem ook eng; de pastorie en aangeklaagde roken vreemd. Klaagster stond voor hem en hij zat wijdbeens, zijn bruine pij over zijn gespreide benen gedrapeerd. Terwijl hij tegen haar sprak en haar vragen stelde, trok hij haar bij haar arm naar zich toe, steeds dichterbij. Tegenstribbelend probeerde klaagster zijn vragen te beantwoorden, maar hij trok haar steeds dicht naar zich toe. Uiteindelijk drukte hij klaagster tegen zich aan, zodat zij zijn erectie voelde. Het voelde alsof een slang omhoog kwam en tegen haar aanduwde. Klaagster vermoedde dat hij geen ondergoed aan had onder zijn pij. Klaagster trok helemaal samen van angst. Aangeklaagde trok haar dusdanig naar zich toe dat hij ook aan haar billen zat. Klaagster schrok hier enorm van en was helemaal beduusd. Voor zij het wist stond zij buiten en vroeg zich af wat er aan de hand was en wat er was gebeurd.
- 2.2. Klaagster heeft een roerig leven achter de rug. Het seksueel misbruik, niet alleen door aangeklaagde maar ook door zusters in het internaat "[naam]" in [plaats], hebben haar leven gevormd en beheerst. Klaagster was een bang kind na het seksueel misbruik. Klaagster beleeft nog steeds de angsten van haar jeugd en toen haar voormalige echtgenoot opbiechtte, dat hij al jaren vreemd ging, knapte er iets bij klaagster. Zij is toen opgenomen in [plaats] op de psychiatrische afdeling (PAAZ), waarna 16 jaren van therapie volgden. Op dit moment leeft klaagster heel geïsoleerd. Zij heeft geen kinderen gekregen, omdat zij het idee had, dat zij slecht was – door alles wat haar was overkomen – en zij wilde niet dat er iets uit haar slechte ik zou voortkomen. Ook seks was onprettig; zij voelde zich onveilig en associeerde dit met beelden van het misbruik.
- 2.3. Klaagster wil erkenning en een financiële compensatie voor wat haar is overkomen. Voorts wil klaagster met haar klacht bijdragen aan het voorkomen van misbruik binnen de R.-K. Kerk.

3. De reactie

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord meer geven.

[Gedelegeerde] heeft namens de orde een schriftelijke reactie gegeven op de klacht. Daarin wordt – onder meer – het volgende gesteld:

Over het misbruik door aangeklaagde kan de orde weinig zeggen. Het zou de orde zeer spijten, wanneer een medebroeder in de trieste levensgeschiedenis van klaagster een zo negatieve rol gespeeld heeft als in het klaagschrift wordt gesuggereerd.

Over aangeklaagde is naast de klacht van klaagster geen enkele klacht ingediend. Hij is nooit in verband gebracht met seksueel misbruik of grensoverschrijdend gedrag.

Dat in het kader van de eerste communie kinderen individueel bij de pastoor op de kamer catechese kregen, is overigens zeer ongebruikelijk. Als er een ontmoeting tussen klaagster en aangeklaagde heeft plaatsgevonden, moet dat wel haast in een ander verband geweest zijn.

Het ontbreekt de orde alle gronden om over de klacht van klaagster een oordeel te hebben. Dat laat de orde aan de Klachtencommissie over.

4. De beoordeling

- 4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.
- 4.3. De Klachtencommissie dient vervolgens te beoordelen of zij tot een advies tot gegrond verklaring van de klacht kan komen. Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt, dat de klacht van een klaagster wordt gesteund door ander bewijs op grond waarvan het aannemelijk wordt dat een aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik. Dit ander bewijs kan bestaan uit andere klachten tegen dezelfde aangeklaagde of verklaringen van derden die van klaagster zouden hebben vernomen van het seksueel misbruik door aangeklaagde.

De Klachtencommissie heeft kennisgenomen van de passages uit het door klaagster in 1997 uitgegeven boek en de door klaagster in 2012 aan de Commissie Deetman geschreven brief. In deze passages beschrijft klaagster, dat aangeklaagde haar naar zich toe trok en dat hij haar zo stevig tegen zich aanhield dat zij daar iets voelde waardoor zij van binnen helemaal samentrok van angst.

Nu het eerder genoemde ander bewijs in de vorm van andere klachten tegen dezelfde aangeklaagde of verklaringen van derden die van klaagster zouden hebben vernomen van het seksueel misbruik door aangeklaagde ontbreken, acht de Klachtencommissie voornoemde passages onvoldoende concreet en specifiek om enkel op grond daarvan aannemelijk te achten, dat klaagster door aangeklaagde seksueel is misbruikt.

De Klachtencommissie adviseert dan ook om de klacht van klaagster tegen aangeklaagde niet gegrond te verklaren.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de provinciaal van de Orde der Minderbroeders Franciscanen de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 24 juni 2016 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, mevrouw W.M. Veltman-Breddels en drs. J.L.H.H. Kunnen, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klaagster en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klaagster en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klaagster verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.